

w brzmieniu, ustalonem ustawą niniejszą. W razie złożenia takiego wniosku przez pozwanego sąd z urzędu zawiadomi o tem właściwą komisję uwłaszczeniową; po otrzymaniu tego zawiadomienia komisja uwłaszczeniowa odmówi wszczęcia postępowania, wszczęte zaś przed otrzymaniem zawiadomienia sądu postępowanie umorzy.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Sew. Ludkiewicz

269.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 marca 1933 r.

o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw.

Art. 1. Biuro pisania podań do władz państwowych i samorządowych może być prowadzone tylko na podstawie zezwolenia właściwej władzy, udzielonego stosownie do jej swobodnego uznania, w miarę istotnej potrzeby, zachodzącej w danej miejscowości. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości określa okoliczności, warunkujące uznanie tej potrzeby.

Art. 2. (1) Biura pisania podań dzielą się na:
a) biura pisania podań do władz administracyjnych,
b) biura pisania podań do władz administracyjnych i sądowych.

(2) Zezwoleń na prowadzenie biur pisania podań do władz administracyjnych udziela starosta, a na prowadzenie biur pisania podań do władz administracyjnych i sądowych — starosta za zgodą prezesa sądu okręgowego. Zezwolenia udziela się na przeciąg lat 3.

Art. 3. (1) Zezwolenie na prowadzenie biura pisania podań może otrzymać tylko osoba, która:

- posiada obywatelstwo polskie,
- korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- nie była karana sądownie za przestępstwo przeciw Państwu, albo za zbrodnię lub występki z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, albo za zbrodnię lub występki

z chęci zysku, lub za przestępstwo z art. 9 i 10 niniejszej ustawy,

- posiada odpowiednie kwalifikacje moralne,
- złożyła egzamin w języku polskim, stwierdzający umiejętność poprawnego pod względem językowym sporządzania pism do władz oraz znajomość niniejszej ustawy i rozporządzeń, na jej podstawie wydanych, a także przewodnich zasad ustroju i właściwości władz administracyjnych i sądowych; rozporządzenie, przewidziane w art. 5, określa warunki zwalniania od egzaminów.

(2) Nie może również uzyskać zezwolenia osoba, której biuro zamknięto stosownie do art. 13 niniejszej ustawy, ani też osoba, skreślona dyscyplinarnie z listy adwokatów, aplikantów adwokackich lub obrońców, oraz osoba, pozbawiona wyrokiem sądu dyscyplinarnego prawa zajmowania urzędu państwowego bądź komunalnego.

Art. 4. (1) W biurach pisania podań, przewidzianych w art. 2 ust. 1 pkt. a), mogą być sporządzane podania do wszystkich władz i urzędów administracji państwowej, z wyjątkiem Ministerstwa Sprawiedliwości, oraz do władz i urzędów administracji samorządowej.

(2) Prośby do Prezydenta Rzeczypospolitej o darowanie kary lub jej skutków w drodze łaski, podania do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz podania do sądów, prokuratury i wszelkich pomocniczych urzędów sądowych mogą być sporządzane tylko w biurach, przewidzianych w art. 2 ust. 1 pkt. b).

(3) Każde podanie należy zaopatrzyć wzmianką, wymieniającą biuro (imię i nazwisko właściciela, oraz adres biura), które podanie sporządziło, datę sporządzenia oraz wysokość pobranego wynagrodzenia.

Art. 5. Przepisy, dotyczące nadzoru nad biurami, sposobu prowadzenia biur, wynagrodzenia za ich czynności, jako też szczegółowe przepisy, dotyczące egzaminów (art. 3 ust. 1 pkt. e), będą wydane w drodze rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 6. Wzbronione jest właścicielowi biura i osobom w niem pracującym: a) działanie w zastępstwie klientów i wogóle prowadzenie ich spraw w sądach i urzędach, b) udzielanie porad prawnych, wyjąwszy przypadek, gdy trzeba wyprowadzić klienta z oczywistego błędu co do skuteczności podania lub co do właściwości władzy, do której chce skierować podanie, c) pobieranie wynagrodzenia powyżej określonego przez takse, d) zjednywanie klienteli przez rozpowszechnianie w słowie lub piśmie wiadomości o zaletach biura i skuteczności podań w niem sporządzanych, nawet gdyby te wiadomości były prawdziwe.

Art. 7. Kto narusza przepisy art. 4 ust. 3 lub rozporządzeń o sposobie prowadzenia biur, oraz wynagrodzenia za ich czynności (art. 6 pkt. c), — podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do miesiąca i grzywny do 1.000 złotych lub jednej z tych kar.

Art. 8. Właściciel biura, który narusza przepisy art. 4 ust. 1 lub 2, albo art. 6 pkt a), b) lub d), podlega karze aresztu od 1 do 6 miesięcy i grzywny do 5.000 złotych. Tej samej karze podlega pracownik biura, który narusza postanowienia art. 6 z wyjątkiem pkt. c).

Art. 9. (1) Kto pisze na zamówienie podanie do władz i urzędów, albo urzędu lub prowadzi biuro pisania tych podań, jeśli czynności powyższych dokonywa zawodowo, a bez zezwolenia, przewidzianego w art. 2, podlega karze aresztu od 3 do 6 miesięcy i grzywny do 10.000 złotych.

(2) Przepis powyższy nie dotyczy pracowników w dozwolonych biurach pisania podań, o ile osoby te działają w obrębie biura, w zakresie uprawnień biura i zleconych przez właściciela czynności.

Art. 10. (1) Kto, nie będąc do tego upoważniony przez prawo, wykonywa zawód, polegający na udzielaniu porad prawnych albo na prowadzeniu cudzych spraw w sądach i urzędach, podlega karze aresztu od 3 do 6 miesięcy i grzywny do 10.000 złotych.

(2) Przepis powyższy nie dotyczy czynności pracowników, zatrudnionych przez poszczególne osoby lub instytucje.

Art. 11. Kto trudni się zawodowo dostarczaniem klientom dla adwokatów, notariuszów, obrońców, biur pisania podań, albo osób, zajmujących się bezprawnie pisanem podań lub udzielaniem porad prawnych, podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 12. Jeśli przestępstwo, przewidziane w art. 8 — 11, wyrządziło klientowi szkodę, należy orzec na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości od 20 do 1.000 złotych; nie stoi to na przeszkodzie do uzyskania wynagrodzenia szkody na zasadach ogólnych, lecz tylko co do ewentualnej nadwyżki ponad orzeczoną nawiązkę.

Art. 13. (1) W razie skazania właściciela biura w myśl art. 7, 8 lub 11, można orzec zamknięcie biura.

(2) W razie skazania właściciela biura w myśl art. 9 lub 10 albo za przestępstwo przeciw Państwu, albo za zbrodnię lub występki z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, albo za zbrodnię lub występki z chęci zysku, oraz we wszystkich przypadkach, gdy ze skazaniem jest połączona utrata praw, należy zawsze orzec zamknięcie biura.

Art. 14. Osobie, skazanej w myśl art. 8 — 11, starosta może zabronić pełnienia czynności pracownika w biurze pisania podań; w biurach, przewidzianych w art. 2 ust. 1 pkt. b), winien to uczynić na żądanie prezesa sądu okręgowego.

Art. 15. Biuro ulega zamknięciu w drodze administracyjnej: a) w razie stwierdzenia, iż właściciel nie uczynił zadość warunkom art. 3 w chwili udzielenia zezwolenia, b) w razie utraty po udzieleniu zezwolenia warunków, przewidzianych w pkt. a) i b) art. 3.

Art. 16. Dotychczas istniejące biura pisania podań zaprzestaną swej działalności z dniem 1 stycz-

nia 1934 r., jeżeli nie uzyskają do tego czasu zezwolenia, przewidzianego w art. 2. W ciągu tego okresu podlegają przepisom rozporządzeń, wydanych na podstawie art. 5, oraz przepisom art. 4 ust. 3 i art. 6, nie podlegają natomiast ograniczeniom, wynikającym z art. 2 i 4 ust. 1 i 2.

Art. 17. (1) Osoby, które wykonywały w dniu 31 grudnia 1932 r. zawód zastępcy procesowego (agenta procesowego) na mocy § 157 ust. 4 ustawy postępowania cywilnego z r. 1877, zachowują nadal swe uprawnienia i mogą być ich pozbawione stosownie do przepisów dotychczasowych.

(2) Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości określa zastosowanie niniejszej ustawy do osób, które w dniu jej wejścia w życie trudniły się prowadzeniem cudzych spraw i pisanem podań na podstawie § 35 ust. 3 niemieckiej ustawy przemysłowej z dnia 26 lipca 1900 r.

(3) Zachowują swe uprawnienia i mogą być ich pozbawione na zasadzie dotychczasowych przepisów osoby, upoważnione do prowadzenia agencji publicznych na obszarze b. zaboru austriackiego. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy powyższe uprawnienia nie mogą być nadal udzielane.

Art. 18. Ustawa niniejsza nie dotyczy osób, należących do adwokatury, i osób, uprawnionych do wykonywania zawodu obrońcy, oraz zrzeszeń, których statut przewiduje udzielanie pomocy prawnej ich członkom — w zakresie tej pomocy.

Art. 19. Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości określi warunki zakładania i zasady działalności biur, tworzonych przez instytucje państwowe i samorządowe w celu pisania podań i udzielania porad prawnych.

Art. 20. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 21. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach, unormowanych niniejszą ustawą.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów *A. Prystor*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

270.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 28 marca 1933 r.

o kartelach.

Art. 1. (1) Przepisom ustawy niniejszej podlegają umowy, uchwały i postanowienia, mające na celu drogą wzajemnych zobowiązań kontrolę lub regulowanie produkcji, zbytu, cen i warunków wymiany dóbr w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu.